

## Raadsvoorstel

**Agendapunt** : 10  
**Fase in de beleidscyclus** : Oriëntatie (groen)  
**Onderwerp** : ODA begroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029  
**Portefeuillehouder** : Wethouder Teselink  
**Datum B&W-besluit** : 3 juni 2025

### Doel

Gebruik maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de financiële stukken van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Hiermee kan invloed worden uitgeoefend op de activiteiten van de ODA.

### Aanleiding

Op 23 april 2025 zijn met een brief van de ODA de (concept) jaarstukken 2024, de conceptbegroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029 aangeboden. De jaarstukken 2024, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, zijn nog in concept omdat de accountant de controle hierop nog niet heeft afgerond. De verklaring en het verslag van de accountant worden nagezonden.

De conceptbegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 worden hierbij aan de gemeenteraad aangeboden. Ten aanzien van deze stukken wordt de raad, overeenkomstig de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen, in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze over de conceptbegroting 2026 naar voren te brengen.

### Voorstel aan de raad

1. Geen zienswijze in te dienen op de begroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 van de Omgevingsdienst Achterhoek.

### Kader

Wet gemeenschappelijke regeling en Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek.

### Argumenten

#### *1.1. De conceptbegroting 2026 is gebaseerd op een begrotingswijziging voor 2025.*

De ODA heeft aan haar partners een begrotingswijziging voor 2025 aangeboden. Voor Oost Gelre betekent dit een stijging in de kosten van € 161.000 ten opzichte van de vastgestelde begroting voor 2025. In het Algemeen Bestuur (AB) van de partners is hier niet mee ingestemd. Wel heeft het AB ingestemd om de begroting 2026 te baseren op het advies van de prognose voor 2025 zoals opgenomen in de voorgestelde begrotingswijziging.

Het advies voor de begrotingswijziging is gebaseerd op de realisatie van de afgelopen jaren (zie ook de jaarrekening 2024) en de trend in de vraag. De afgelopen jaren zijn er veel verzoeken van de gemeenten buiten de begroting om gegaan en deze taken zijn ondertussen structureel in het werk opgenomen. Denk daarbij aan specialistische adviezen, met name voor ruimtelijke ontwikkelingen en omgevingsplannen. Dit wordt mede veroorzaakt door de plannen van gemeenten om te bouwen en het bedrijfsleven te stimuleren. Daarnaast is er een toenemende vraag naar ander specialistisch werk. Om aan die gevraagde bijdrage aan de gemeentelijke ambities te kunnen voldoen heeft de ODA haar organisatie hierop aangepast. De afgelopen jaren is dit financieel al zichtbaar geweest in de jaarrekening(en) met overschrijdingen op zowel de baten als de lasten. Overigens kan een substantieel deel van de ODA-adviezen voor ruimtelijke c.q. omgevingsplannen verhaald worden op de initiatiefnemers.

### *1.2. Beleid geformuleerd in de begroting 2024 is het vertrekpunt voor het opstellen van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.*

Beleidswijzigingen waartoe wordt besloten worden via begrotingswijzigingen verwerkt in de begroting 2026 en volgende jaren. Conform de vastgestelde begrotingsuitgangspunten zijn de salarislasten verhoogd met 3,8%. De overige kosten zijn geïndexeerd met 2,4%.

### *1.3. De begroting 2026 is gebaseerd op scenario 1.*

Het rapport 'Om de leefomgeving' (2021) van de commissie Van Aartsen vormde de basis voor het interbestuurlijke traject 'Versterking VTH-stelsel' waarin de omgevingsdiensten een sleutelrol spelen. Een cruciale opgave is het realiseren van robuuste OD's. Hiervoor zijn landelijke criteria opgesteld, waaronder een minimale omvang in menskracht en middelen. De ODA voldoet in de huidige situatie niet aan de omvangseis.

De ODA heeft voor de conceptbegroting 2026 en de meerjarenbegroting een drietal scenario's uitgewerkt en voorgelegd aan het AB van de partners:

- Scenario 1: gebaseerd op de gewijzigde begroting van 2025 en vertaald naar de meerjarenbegroting op basis van de gebruikelijke indexaties.
- Scenario 2: gelijk aan scenario 1 maar aangevuld met robuustheidscriteria voor opleiding, innovatie en Business Intelligence (BI). Dit laatste is bedoeld om veel beter gebruik te kunnen maken van data en het sturen op en delen van de informatie die hiermee gegenereerd wordt. De meerjarenbegroting gaat daarbij uit van een beperkt groeiscenario en de gebruikelijke indexaties.
- Scenario 3: komt overeen met de begroting uit scenario 2, vanwege het ravijnjaar. De meerjarenbegroting laat een groei in stappen zien waarmee we groeien naar een uitvoeringsniveau waarmee wordt tegemoetkomen aan de risicoanalyse en waarmee de ODA kan voldoen aan de landelijk opgestelde criteria. Dit scenario brengt echter de meeste financiële consequenties met zich mee.

Het AB heeft gekozen voor scenario 1. Hiermee wordt dus bij lange na niet voldaan aan de hierboven genoemde landelijke criteria. Wel brengt dit scenario de minste extra financiële kosten met zich mee.

Om toch te kunnen voldoen aan de door minister Van Aartsen gewenste robuuste Omgevingsdiensten heeft de ODA al verkennende gesprekken gevoerd met de Omgevingsdienst Veluwe om te komen tot een mogelijke samenwerking, zie ook Kanttekening 1.1. De ontwikkelingen hierin worden gedeeld in het AB. Aangaande deze gesprekken en mogelijke ontwikkelingen die hierop volgen wordt voorlopig gewacht met financieel opschalen.

## **Kanttekeningen**

### *1.1. Er vinden toekomstige ontwikkelingen plaats die van invloed gaan zijn op de begroting.*

Op 1 april 2026 dient de ODA te voldoen of aan te kunnen geven te kunnen voldoen aan de landelijke criteria uit het rapport van de commissie Van Aartsen zoals hierboven onder 1.3 al is beschreven.

Om hieraan te kunnen voldoen is de ODA in gesprek met de Omgevingsdienst Veluwe voor mogelijke samenwerking. Uit deze verkennende gesprekken zal blijken of er tot een robuuste omgevingsdienst kan worden gekomen zodat aan de landelijke criteria uit het rapport van de commissie Van Aartsen kan worden voldaan. De mogelijke financiële consequenties die dit met zich zal meebrengen zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Dit zal echter ook gelden indien blijkt dat een samenwerking met de Omgevingsdienst Veluwe niet mogelijk gaat zijn. Dan is er natuurlijk de mogelijkheid dat de ODA zelfstandig robuust wil zijn om aan de voornoemde landelijke criteria te kunnen voldoen.

## **Participatie**

De raad wordt op 19 juni 2025 door de ODA bijgepraat over de toekomstige ontwikkelingen. Dan worden ook de drie scenario's besproken en kan de raad daar vragen over stellen.

## **Uitvoering**

### *Juridische aspecten*

N.v.t.

### *Financiële aspecten*

Begroting 2025: gemeenschappelijke bijdrage Oost Gelre € 1.417.300

Begroting 2026: gemeenschappelijke bijdrage Oost Gelre € 1.663.080.

### *Jaarstukken 2024:*

De (concept)jaarstukken ODA over het jaar 2024 laten voor Oost Gelre een positief resultaat zien van € 91.000. Dit bedrag is verwerkt in de jaarrekening 2024.

### *Personele aspecten*

N.v.t.

### *Communicatie*

Na vaststelling door de raad wordt de ODA op de hoogte gebracht van het besluit.

### *Planning*

De conceptbegroting 2026 ligt nu voor het indienen van een zienswijze voor. Het dagelijks bestuur van de ODA verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp begroting voorzien van de zienswijzen aan het AB van de ODA. Het AB stelt de begroting 2026 vervolgens vóór eind augustus 2025 vast.

### *Evaluatie*

Geen.

## **Bijlage(n)**

|   | <i>Omschrijving</i>                                                                            | <i>Openbaar</i> | <i>Toelichting</i> |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------|
| 1 | Aanbiedingsbrief (concept) Jaarstukken 2024 en begroting 2026 met meerjarenbegroting 2027-2029 | Ja              |                    |
| 2 | (concept)jaarstukken 2024                                                                      | Ja              |                    |
| 3 | Concept Begroting 2026 met meerjarenbegroting 2027-2029                                        | Ja              |                    |

Wij bieden u hierbij een ontwerpbesluit ter vaststelling aan.

Het college van de gemeente Oost Gelre,

secretaris, burgemeester,

J.J.L. Heerkens A.H. Bronsvoot